Ч. 33 (11.374). Львів, четвер 14. лютого 1929. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА: М. сячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Скреслили!

Львів, 12. лютого 1929.

Польський сойм за безпосередньою чи посередньою спонукою уряду скреслив з бюджетового прелімінара ухвалені бюджетовою комісією дотації на підтримку діяльности українських хліборобських установ та на підготовчі кроки в справі заснування українського університету. А саме голосами Безп. Бльоку (експонента уряду на соймовій арені), Нар. Клюбу й „Пяста“ прийнято поправку ендецького посла Корнецького, якою скреслено позицію 219.000 зол., призначену для „Сільського Господаря“ й інших українських хліборобських відгалужень на допомогу рільній меліорації, на досвідні поля, рослинну продукцію та ветеринарійні цілі. „Сільський Господар“ не має ніяких політичних цілей. Є він організацією дрібного хліборобства на українській нац. території. З огляду на те, що держава не сповняє якслід своїх зобовязань супроти українського дрібного хліборобства, здебільшого подаючи помічну руку більшій посілости на українських землях та польському дрібному хліборобству — чи то безпосередньо, чи то визначно допомагаючи польським господарчим організаціям — „Сільський Господар“ по суті самочинно здійснює заступчі функції держави.

В таких умовах допомога для „Сільського Господаря“, до тогож допомога дуже невеличка (158.000 зол.), була не лише зрозумілою й оправданою, але була просто державним імперативом в імя і в користь піднесення хліборобства на українській нац. території під Польщею. Та сталося інакше. Все те, що є самозрозуміле, ясне само собою, що є аксіомом кожної розумної політики в кожній державі, — тут найшлося на лотоках каламутних хвиль політики і втопилося в них. Дотацію для „Сільського Господаря“ й інших українських хліборобських відгалужень скреслено завдяки політикоманії й українофобству Безп. Бльоку, Нар. Клюбу й „Пяста“ при відповідному маневруванні інших польських клюбів.

Та сама більшість, але вже на безпосереднє домагання уряду скреслила 200.000 зол., призначених на підготовчі праці біля українського університету, привертаючи первісну дотацію 90.000 зол. Очевидно, тут не зайшла ніяка несподіванка. Ще 20. січня негайно після винесеної ухвали бюджетової комісії, писали ми, що „ця ухвала розмірно дрібної, як не смішної квоти на підготовку українського університету на пленум сойму може розвіятися, як дим“. І вона розвіялася — по лінії випробованої політики польського уряду, не нинішньої і не вчорашньої. Зрештою, між квотою 200.000 (комісійною) і 90.000 (урядовою) нема ніякої сутньої ріжниці, бо за 200.000 зол. можна перевести ту саму підготовку майбутнього українського університету, що й за 90.000 зол., себто ніяку. Для декорації може в бюджеті так само добре і з тим самим півневим успіхом фігурувати квота 10.000 чи 20.000 чи 100.000 чи 1 міл. зол., чи навіть більше. Дотеперішня поведінка польських чинників, як перед війною, так і тепер, шкільна політика польського уряду з переведеною ліквідацією українських надбань в шкільній ділянці, початковим шкільництвом починаючи й університетськими катедрами кінчаючи, наглядно переконує нас, що про реалізацію університетської справи в умовинах польської дійсности навіть мови не може бути. Зрештою, коли самочинний закон польського сойму з 26. вересня 1922 з остаточним речинцем реалізації до двох літ, закон, винесений sub specie здобуття згоди великих держав на приєднання Сх. Галичини, до нинішнього дня зберіг лише історично-паперову вартість, то зовсім природно, що чим більше віддалюємося від нездійсненого речинця його реалізації, тим самозрозумілішими мусять бути бюджетові скреслення.

З того приводу ми не є ані здивовані, ані розчаровані. Історичний досвід і політика реставрованої Польщі супроти нас викликувалиб хіба здивування, як би було інакше.

Правду кажучи, ми не повинні би навіть звертати уваги на такі природні, з льогікою й наочними польської політики вязані „несподіванки“. Коли це робимо, то тільки тому, що п. Залеський по всьому світу говорить про толеранцію супроти „меншостей“, а польська преса твердить, що у відношенні до „меншостей“ Польща має „чисте сумління“.

Одночасно вважаємо конечним іще раз звернути увагу нашого громадянства, що даремне було би сподіватися чогонебудь від тих чинників, що розпоряджають нашим податковим грошем. В умовах переживаної нами дійсности ми не можемо користуватися податками, складаними нашим народом. Вони мають інше призначення. Вони є інструментом проти нашого самостійного культурного й господарського розвитку. Ми здані виключно на наші власні, безпосередні сили і мусимо видобути зі себе maximum напруження, maximum зусиль, maximum моральних і матеріяльних сил, щоби вдержатися на поверхні життя, щоби зберігти себе як окрему національну одиницю, щоби не допустити до того, аби нас не скреслили, як нарід, декляматори вільности, рівности й братерства.

Проти українського університету.

Протест „Корпусу Вислужених Військових“.

Після протесту проти українського університету у Львові, згл. проти ухвалення сойм. бюджетовою комісією 200.000 зол. на організаційні видатки для креування українського університету що його приняв однодушно „Звйонзек Подофіцеруф Резерви“, а потім і „Звйонзек Оброоньцуф Львова“, прийшла черга на дальший протест. Цим разом протестує „Корпус Вислужених Войскових“ полудневo-східних земель Річипосполитої. Ось той протест, принятий очевидно теж однодушно (подаємо його дословно як документ часу):

„Ухвала соймової бюджетової комісії, якою рішено счеркнути квоти, вставлені міністерством освіти на освітно-культурні цілі польські, а зате вставити на внесення ППС суму 110.000 зол. (має бути: 200.000 зол. — Ред.) на вступні організаційні видатки на український університет у Львові, є суперечна з інтересами держави.

Численні і щораз частіші протидержавні виступи українських партій у соймі, в пресі, дальше на закордоннім терені, наконець безконечний ланцюх чинних провокаційних виступів тих партій у краю, останньо в листопаді 1928 р., доказують аж надто ясно, що український університет минувся би з метою вищої школи, а став би кузнею і знаряддям сепаратистичної і тимсамим протидержавної агітації, а в ніякім випадку не створить умовин для згідного співжиття і співпраці всіх горожан держави.

Корпус Вислужених Військових полудневo-східних земель Річипосполитої у Львові звертається до всіх польських послів з горячим проханням, аби вони не допустили до подібної ухвали також у соймі, бо тим вони підтримають змагання уряду, які прямують витревало й успішно до того, щоби зломити всяку сепаратистичну діяльність.

Корпус Вислужених Військових звертається до польської суспільности з горячим апелем підтримати доцільно його резолюцію, яка є безперечно висловом збірної опінії польської суспільности“.

МОРОЗИ.

Львів відрізаний від світа. — Кілька тисяч випадків відморожень. — Поміч міста. — Здержання руху залізничих поїздів.

Филя морозів, що лютують у нас від кількох днів, навістила цілу Европу. Зі всіх країн приходять вісти про небувале зимно. Температура в ріжних краях ріжна і хитається між 25—40 степенів Цельзія. Не треба й казати, як від того зимна терплять широкі круги населення, особливо ті, що з тих чи інших причин не забезпечилися на час в опал.

Особливо даються в знаки теперішні морози населенню Східної Галичини. Найстарші люди не памятають у нас таких сильних морозів. У Львові нотовано в неділю 10. ц. м. — 28 ст. Ц. (в місті в полудне), на Ялівці нотовано в год. 5. рано — 32 ст. Ц., в Дублянах було в ночі — 39.7 ст. Ц., а рано вже „тільки“ 30 ст. В понеділок 11. ц. м. температура у Львові поправилась на 1—2 степені, отже мінімально. Не диво, що всякий рух у місті завмер, спорожніли кіна, театри, кварні і всякі розривкові льокалі. Сам Львів наслідком здержання залізничого руху майже зовсім відрізаний від світа.

Наслідком небувалого зимна тисячі людей повідморожували собі руки, ноги, носи, вуха й інші части тіла. У Львові зголошуються щодня цілі легіони осіб на Рятунковій Станції, де їх заосмотрюють дижурні лікарі враз із помічним персоналом. В суботу, неділю і понеділок лікарі і їх помічники просто падали з сил, бо в кожному з тих днів заосмотрили вони до 2.000 осіб. Цифри рекордові! По тих школах, де відбувалася наука (звичайно при пустих лавках), мали багато праці шкільні лікарі, що також заосмотрювали молодь цілими десятками.

Безперечно, що морози потягнули за собою і жертви в людському життю. Кілька замерзлих осіб відставлено до шпиталів, але чи їх урятовано, не знати. Більше смертельних випадків буде очевидно на провінції, але про це нема покищо відомостей. Від зимна згинуло також немало худоби (коров, кіз) по дряглих стайнях-будах на периферіях Львова і в найближчих його околицях. Перемерзла пташня спадає масово з дерев на землю.

Відсутність опалу, зокрема вугілля, у Львові дається сильно відчувати. На щастя, нові транспорти вугілля вже в дорозі. Управа міських апровізаційних закладів повідомляє, що ці транспорти застрявали хвилево біля Перемишля і найпізніше у вівторок 12. ц. м. будуть вже у Львові.

Окремо слід відмітити зарядження комісаріяту м. Львова в справі безплатного роздавання убогому населенню горячого чаю. Від понеділка 11. ц. м. функціонують такі безплатні чайні: I. дільниця в комісаріяті — вул. св. Софії; дільниця II. — захоронка братів Альбертинів і міська захоронка при вул. Бема ч. 3; дільниця III. — при вул. Замарстинівській 30 і в народних лазничках при вул. Замарстинівській 48; дільниця IV. в комісаріяті — Личаківська 101; дільниця V. — на Стрілецькій площі біля Рятункової Станції; дільниця VI. в комісаріяті — вул. Новий Світ.

Де здержано залізничий рух?

Дирекція залізниць у Львові здержала 10. лютого ц. р. до 13. лютого включно рух богатьох льокальних поїздів на шляхах: Львів-Стояні, Львів-Рава Руська, Львів-Перемишль, Рава Руська-Сокаль і інші. На терені львівської дирекції

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Pr. 34/29. Sąd okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927. poz. 398 Dziup. Nr. 45 dokonane dnia 1 lutego 1929 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma „Dilo“ Nr. 24. z dnia 2. lutego 1929 z powodu, że zamieszczone w tem czasopiśmie artykuł pt. „Zmist promowy posla ... aliiwsa“ zawiera w sobie znamiona zbrodni z § 65a) uk. b) wydać po myśli przepisu cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tegoż czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia.

Lwów, dnia 8. lutego 1929 r.

Hawel.

Pr. 34/29. Sąd okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927 poz. 398 Dziup. Nr. 45 dokonane dnia 5. lutego 1929. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma „Dilo“ Nr. 27 z dnia 6. lutego 1929 z powodu, że umieszczony w tem czasopiśmie artykuł pt. „W sojmowomu zerkali“ zawiera w sobie znamiona zbrodni z § 65 a uk. b) wydać po myśli przepisu z artykułu 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianem w art. 60 tegoż rozporządzenia.

Lwów, dnia 8. lutego 1929 r.

Hawel.

залізниць рух поїздів далі неправильний з причини сніжних заметіль та тр сканния шин. Для 10. лютого не відійшов до Кракова та Варшави ні один поїзд. На просторі Радимно-Журавиця лежать величезні сніжні заспи. Богато товарових поїздів стоїть у полі.

На терені станиславівської дирекції залізниць відносини не кращі. Зі Станиславова і до Станиславова не відійшов ні один поїзд. На шляху Станиславів-Ходорів здержаний р х товарових поїздів на 48 год., особових на 24 год.

Взагалі рух залізничих поїздів майже цілковито здержаний, а ті нечисленні поїзди, що є в русі, приходять з величезним опізненням.

„Сільський Господар“ в 1928 році.

За нашою хліборобською організацією „Сільський Господар“ рік праці, що стане скоро предметом нарад Загальних Зборів. Хоч це вже 30. рік праці нашого хліборобського товариства, то всеж заслугує він на спеціяльну увагу тому, що він був тим першим повоєнним роком, який в цілу ширину поставив питання відновин нашої хліборобської організації та цю справу перевів у життя при помочи нашої кооперативної організації. Повоєнні роки пройшли в товаристві „Сільський Господар“ з малими вислідами праці і були присвячені створенню нових умов, створенню власних матеріяльних підвалин, що їх дала кооперація задля продовжування власними силами сільсько-господарської роботи. Товариство упорядковувало свої воєнні втрати, а всі активні сили, які були у нас до диспозиції в краю, станули в рядах тоді дуже нової і актуальної справи, кооперативного будівництва. Кооперативне будівництво заняло стільки свобідних тоді до праці рук, що не багато лишилося їх для другої і безумовно не менше важної для нас організації — Товариства „Сільський Господар“.

Та крім цеї, так сказатиб, фізичної неможливости віднови цілої сіти Товариства „Сільський Господар“ в краю, була ще й друга, а це переконання деяких наших діячів, які в своєму першому запалі до кооперативної справи твердили, що ніяка інша хліборобська організація поза кооперативною не має в нас рації іставання. Кілька літ праці в кооперативному будівництві доказало, що необхідною є друга, не менше сильна, а в майбутности мабуть важніша і сильніша організація на нашому селі, це якрав організація селян-хліборобів для агросуспільної роботи та для оборони слушних прав українського селянства. Коли кооперативна організація могла тут і там у дечому допомогти при агротехнічній праці, то в агросуспільній і становій могла вона бути тільки допомічною, а ніколи головною. І отся конечність хліборобської організації, що обєднувалаб найширші маси нашого селянства, була товчком до відродження і відновлення Товариства „Сільський Господар“ в минулому році, а конечність нових шляхів у нашій господарській праці зродила нові способи і відродила програму роботи, що її завдяки ініціятиві „Сільського Господаря“ поставив Краєвий Комітет Організації Кооператив 17. II. 1921 року.

В основу програми праці „Сільського Господаря“ поставлено обєднання селянських мас у цілому. Недоцільно було притягати ці маси обіцянками ріжних державних датків, як це було перед війною, коли „С. Г.“ був головно здатний у своїй праці на субвенції, тому головною прикметою цілої програми праці мусіла стати потреба станової хліборобської організації*). Тому то першим і основним завданням „Сільського Господаря“ при відновлі його роботи було сильне підкреслення, що Товариство є обєднанням українського рільництва, є оборонцем його інтересів і стає в першу чергу на послуги українського хліборобського стану. Це сильне підкреслення заступництва станових інтересів хліборобського стану, який майже в цілости виповнює селянство, є тепер отсим найважнішим, притягаючим звеном нашої програми, яке має заступити і в дійсности заступає цей чинник матеріяльних користей для селянства, що в довоєнних часах грав таку важну ролю в нашій організації.

Другою неменше важною частиною програми „Сільського Господаря“ була агросуспільна робота в найширшому розумінні того слова. Тут входила не тільки сама агрономічна робота, себто навчання і агротехніка, але також організація поодиноких господарств, як господарських одиниць, та докладне слідкування за життям села, повіту та краю і наладнування до вимог отсего хліборобського суспільства нашої агрополітичної програми і роботи. Тим самим ми маємо можність через дальше пляное переведення такої роботи бути не тільки предметом аграрної політики, як це було досі, але стати її підметом на наших землях, випрацьовуючи в буденній роботі села чи повіту тверді основи нашої практичної аграрної політики. Злучившши отсю суспільну частину праці для нашого села з агротехнікою, ми могли заінтересувати селянство до сільського господарства не тільки як до джерела кращого доходу, але також як до одного зі звен всього нашого політичного і господарського життя.

Зрозуміло, що при такому поставленні справи, коли „Сільський Господар“ має бути не тільки хліборобським товариством, але також має стати центром цілого господарського життя нашого селянства, мусить бути отся програма розложена на ряд літ і неможливо, щоби протягом короткого часу привести її велику частину до повної реалізації. Тому рік 1928 присвячено відновві цілої низової сітки Кружків та Філій „Сільського Господаря“, щоби дати основу в будучих роках, для можливости масового членства селян у нашій організації. Позатим Товариство стреміло до того, щоб привернути собі давний авторитет у ділянці сільського господарства, та щоби відбудувати свою централю настільки, щоби товариство „Сільський Господар“ могло стати одним з рівних між нашими економічними централями. Згідно з своєю програмою, Товариство навязало тісний звязок з усіми нашими економічними, культурними та освітними організаціями, а головно тими, яких праця переводиться в своїй більшости на нашому селі або спеціяльно узглядноє інтереси нашого селянства. До таких належали в першу чергу наші кооперативні установи, які дійсно співпрацювали з нашою організацією не тільки у верхах, але також і на місцях — по повітах і на селах. Ця співпраця була можливою тільки тому, що всі справи, які мав переводити „Сільський Господар“, були докладно зясовані з даними економічними установами, які приняли тезу „Сільського Господаря“, що агротехнічною, агросуспільною та становою хліборобською працею має займатися виключно „Сільський Господар“. Ця робота „Сільського Господаря“ не могла бути очевидно дуже інтензивною. Брак фондів, принціпове відкинення всіх допомог зі сторони держави та не дуже сильна фінансова власна підбудова, яка щойно починала розвиватися, не дала змоги повести цеї роботи в цілу ширину. Та всеж таки в цій роботі відкрито багато нових галузей, що їх досі „Сільський Господар“ не робив. Працювали відділи: агротехнічний, зоотехнічний, ветеринарний, пасічничий, шовківничий, риболовства, правної по-

*) Гляди Ю. Павликовський: „Під прапором самопомочи“ — Львів, 1925.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

У новий світ.

5)

НА ОКЕАНІ.

В неділю раненько будить мене легкий стукіт машини підімною, голосний шум морських хвиль під моїм вікном та ясне сонце, що у вікно заглядає. Встаю швидко, почуваю себе свіжо, й біжу на поклад широкими коридорами, обширними сходами поміж поуставлюваними в кутах олеандрами. Один поклад вище від мене на 4 поверхи, другий на 5 поверхів, а третій на 6. Там уже й комини, що сіють попід хмари чорний дим з рота. Бігаю по покладі навколо, бо не знаю, звідки кращий вид. А є куди побігати: пароплав довгий на 330 метрів. Суші ані сліду.

Небо то прегарно синє, то сіріє, лишаючи фіолетну смужку на знак, де воно кінчається, а де починається обрій. Океан виглядає спокійний, хоч густі хвилі підходять щораз ближче до пароходу й борються з ним, які він прорізав і відкинув геть від себе. Перевернена на другий бік морська вода то зеленіє, то синіє від ясного до чорного відтінку. Боками хвилі творяться білі колеса з піни, немов величезна ірвана коронкова тканина, а на гребені хвиль блищить кришталем біла шума, що, здається, розбризкується в пару. Корабель розрізує ті хвилі, а вони біжать від нього дальше в даль і зникають там, де зір не сягає, за обрієм. Дехто глядить через телескоп. Та все одно дальше обрія не побачить. Стрічаємо в коротких перервах три пароходи. Після 12 годин їзди бачимо ще чайки і зникає всякий слід живини. Невжеж? А що за світ криється у цій темній водяній безодні! Хто його збагне.

Як чудово на морі. Не мені описувати його красу. Горою над нами важкі оловяні хмари, а долом кучерява поверхня води, що міниться найріжнороднішими колірами, від привабливої срібної до величної сірої хвилі, що-раз іншої.

На покладі рух. Повно людей. Одні проходжуються поважно, другі бігають, інші вподобавші кокцами, лежать чи дрімають або сплять, дехто читає. Маленьку дитину у візочку обступила жінота, а воно собі держить коротку „пи ку“ в ротику і всміхається вдоволене. На вищому покладі ріжні забави. Цеж голосно англьо-саксонська публика. Все розважається як може; розганяє грозячу морську хоробу. Починаю розмову з мадярським оперетковим артистом, що заанґажований до Шікаґо. Питаю — яка тепер Мадярщина і як почуває себе. „Добре; Мадярщина сильна. Ви думаєте, що Мадярщину побідили? Ніколи. Так, як Німеччини не побідили. Ми ще осягнемо своє“. Я не питав його, що саме і як. Думаю собі: Ми вже знаємо такі апетити. Та всеж треба цінити ту віру у власний нарід.

Ще з Шербурґу я заанайомився з 56-літнім польським ксьондзом з Антони (в Америці). Посивів, але ще повний енергії. Балакун. Зразу ми балакали по німецьки, а я мав його за пастора (по короткому сурдуті). Коли він дізнався, що я з Галичини, себто по його з Малопольскі, почав говорити по польськи. Він „коха Польскен“ і може верне на старі літа. Тепер ще хоче попрацювати для Польщі в Америці. Оповідає, як там усе на голові ксьондза в польській громаді: дбати за своє удержання, костела, прислуги та школи. Має бути в польській школі в Антоні 3 учительки. Все те удержує кольонія заходами ксьондза. Думаю собі: це придалося би і в нас. Такі целебси не шкідливі. І то не тільки в Америці, але й у краю. Такі целебси мають свою ціну.

Зачуваю чеську мову. Підступаю до молодого юнака з чванливою довгою чуприною чесаною до гори, яку тепер розвіяв морський вітер. Знайомимося. Це наш земляк з Підкарпатської Руси. Адепт мистецтва. Іде до Шікаґо: він маляр, бажає заробляти по 30 долярів денно. „У нас люблять мистецтво, але мало платять“ — каже. Говорить досить добре по українськи. Ходив до гімназії в Ужгороді. Професор С. (з Галичини) — каже — робив з мадярів українців. Добре його згадує. Інших галичан повикидали, а професора С. тільки перевели на інше місце, бо „добре робив свою службу“. З учнями зносився дома, у себе. Не завадилоб це й у нас. Колись був у Станиславові такий професор Заклинський.

Коротко вбрані в шовки американські панянки і старші пані (здебільша у великих окулярах) фліртують з корабельними офіцерами. Багато їх облягає надавчу стацію радіотелеграфу і надають депеші для „елеґанції“ і тому, що тут нема де видати грошей. Хіба можуть їх витратити ті, що в сальоні в карти грають, або пють вино, заки ще не в Америці. Бо в Америці — кажуть — треба тайно пити. Мій спальний товариш лікар з Ню Йорку залюбки говорить до мене по німецьки, та все допитується, чи він краще говорить, як ті другі два жидки з давньої Росії, що мають у Ню Йорку свої „штори“, перебираються що-дня від шовкової сорочки до убрання та чваняться „міт ейґенер мишіни“ (автом).

Мій сусід від стола, литовський священик задумчиво сидить, хіба часом заговорить до мене по анґлійськи. Другий сусід, старий сивий, богач з Ню Йорку вихвалює будапештенські гарячі дівчата, а француз з жінкою стільки їдять, що мені аж лячно за тривкість їх шкіри. А який смішний той низький панок в окулярах, що кожного вечора вбирає „смокінґ“ і в сірій туристичній шапочці проходжується з палочкою по покладі.

Ой, щось не довго тріває моя радість від виду моря. Захмарене небо затягнулося ще більше парою. Сонце скрилося. Їдкий, вогкий вітер дме щораз сильніше, котяться щораз більші хвилі в бік нашого корабля. Він хитається. Та всі мають для нього якнайбільше довіря.

Пропливаємо місце, де — як показують — затопився колись „Титанік“. Пропав, а з ним усе богацтво. А скільки багацтва в подорожніх на нашому пароході? Певно на кілька міліонів долярів. Але у всіх довіря до нашого візника. Не так дуже тому, що він увесь зі сталевих тафлів, але що його будували німці... Нагадую собі, як у Берліні носій узяв від мене мої клунки і побіг з ними. Я за ним, та й питаю, чи він поспіє до мойого поїзду. А він мені самовпевнено: „Sie haben doch dem Deutschen 1 gegeben“.

ради, Технічне Бюро, видавничий, рахівництва, які несли в село господарську культуру та поступ. Тут треба відмітити видавничу діяльність Товариства, що має за собою в цім році коло 1,000.000 аркушів друку та 115.000 прим. книжок господарського змісту.

Для дальшої праці „Сільського Господаря" треба притягнення до його роботи найширших кол нашої суспільности. Як видно з вичислених поодиноких відділів, майже кожний український громадянин, якого інтересує українське село, може дати свою працю для добра нашої одинокої головної хліборобської установи. Облекшено це тим, що створено крім поодиноких відділів, обсаджених фахівцями-урядовцями, також поодинокі відповідаючі відділам секції, яких членами можуть бути всі громадяни, що їх спеціяльно одна чи друга справа займає. Найважнішою очевидно справою і обовязком нашої суспільности є втягнути до праці в „Сільському Господарі" найширші маси нашого селянства, для якого ця організація є якраз призначена.

Треба сподіватися, що детайльна дискусія над подробицями праці „Сільського Господаря" в 1928 році, що буде переведена на Загальних Зборах, дасть нагоду справити ці недомагання в практичній роботі Товариства, які могли виникнути при розбудові цеї нашої найважнішої для села організації.

Провід Товариства „Сільський Господар" є свідомий труднощів, які ставить перед ним широка і відповідальна програма його хліборобської праці, однак вірить у те, що ця програма конечна і необхідна для добра нашого села і селянства та що без неї прийшлось би нам ще довго кидатись дориворчо на цю чи іншу ділянку без ніяких вислідів, коли вся ця робота не є пляново та зосереджена в одній тільки хліборобській організації.

З вірою, що все наше громадянство зацікавиться на будуче Товариством „Сільський Господар" та що правильний є шлях розвитку культури нашого села після програми цего Товариства, поведе „Сільський Господар" в будучих роках дальшу працю над повним завершенням наміченої програми. **Інж. Евген Храпливий.**

Помирення італ. уряду з Ватиканом.

Ап. Столиця не приступить до Ліги Націй.

Італійський делеґат Шіяльоя, який буде предсідником на найближчій сесії Ради Ліги Націй, подасть до відома Ліги факт помирення італійського уряду з Ватиканом. Італійський уряд і Апостольська Столиця зроблять ре естрацію заключених договорів у ґен. секретаріяті Ліги Націй у Женеві, але не слід сподіватися, щоби Ап. Столиця приступила до Ліги Націй. Здається, що італійський уряд буде виступати на будуче в Лізі як речник Ватикану.

Посипало густим дощем. Відкриту стіну палуби затягають моряки непромокальним полотном. Я все ще держуся, хоч почуваю денку нудь. Нараз після 22 годин їзди не можу вже встояти на покладі. Не помагає нічого швидке бігання naвколо. Мушу скритися, щоб не стати посміховищем як інші, хоч це тут звичайна річ. Перегнеться через барієрку і готово. Мій сусід, що то все перебірається, вправді вчить мене і доктора, що „вертати" то здорово, „бо викидається весь бруд", але ані я, ані доктор не дуже то тому віримо.

Йду до ліжка. Памороки, нудота, цілковитий брак апетиту. Спиться багато переривaним сном. А сниться так багато днем і нічю, що дома нема стільки снів за два роки; як у горячці. Спокійне лежання помагає; болай не шкодить. На вівторок заповідають критичний день; будемо посеред океану. Я відчинив на хвильку вікно, під яким лежу, але сильна хвиля бризнула водою ще вище. Вже 36 годин нічого не їм. І не хочу.. Не треба й Тарнавського. Здається — черево приросло до хребта, а поперек болить, як переломаний. Щойно на арґументи мойого сусіда доктора, я випив чарку чаю з цитриною. Нараз мені полекшало. Здається, був би я встав, але заходила ніч. Рано я пробудився здоровий і пішов на скромне снідання.

Небо все ще закрите хмарами, студений вітер провіває до шпіку. Запах розігрітої олиеи, смаровил, пасти, якою чистять металеві части та консервують деревляні, від часу до часу подих з кухні, хитання парохода хоч легке, знов наводить нудь. Зникла у всіх веселість. Лице кожного стало немов оловяне. Навіть у тих, які себе добре почувають. Наш парохід крає дальше морську воду як зелену мняку ґалярету. Везе свій крам: 2800 осіб подорожніх і 900 осіб корабельної прислуги. Цеж кольос: 53.000 тон поємности! Це бувший німецький воєнний корабель, який забрали англійці підчас війни чи пізніше й переробили на пасажирський.

По широкому світі.

„Матен" повідомляє, що йдуть переговори в справі поселення Троцького з рідною десь на півдні Франції.

Американський сенат принял проект будови нових кружляків.

За тиждень скількість безробітних в Англії зменшилась на 31.520 осіб.

Приготовлена господарська конференція Малої Антанти в Букарешті відкладена на яких 10 днів.

Сіоністи приготовляють 16-ий світовий конґрес на 28 липня в Цюріху.

У Мілянo арештували за мантійство бувшого югославянського посла Алесітча.

Збори англійських промисловців, що мають інтерес вести торговлю з СРСР, рішили вибрати окрему делеґацію, яка виїхала би 8 марта до СРСР.

—o—

Дивогляди.

„Дзєннік Львовскі" узяв поважно весь малий фейлєтон Галактіона Чіпки п. з. „Міс... Тутешня" і помістив статтейку на тему „суму Ундівців" і „Діла", яке журиться, що на міжнароднім конкурсі краси нема „міс України". Погано з критичним хистом орґану, який не в силі розуміти вже дотепів.

Сойм ухвалив бюджет на 1929|30 рік.

Урядові внесення відкинені.

На засіданні сойму 12. лютого скінчили III. читання бюджету і скарб. закону. При третім читанні уряд зголосив поправки на привернення дисп. фонду міністра внутр. справ, у справі збільшення дисп. фонду міністра військових справ і про зменшення впливів із маєткового податку. Всі ці внесення сойм відкинув. Оконечно устійнені в III. читанні цифри бюджету виносять: доходи 2,962,595.941 зол., видатки 2,785.045.141 зол. Надвишка: 177,550.800 зол. Після відчитання цих цифр представники клюбів складали заяви. Пос. Недзялковський (ППС) сказав, що голосування над бюджетом не є для ППС плятформою ведення боротьби з урядом і теперішньою системою правління. Клюб бесідника заповідає боротьбу проти уряду при працях над зміною конституції. Представник Визволення Возніцький заповів внесення на потягнення до конст. відповідальности мін. скарбу Чеховича, себто, щоби його поставити перед держ. трибунал за переступлення скарб. закона і видання більше як 500 міл. зол. Визволене звернеться до лівих партій за піддержанням цього внесення. Голосування проти бюджету заповіли: Строн. Хл., Пяст. Жид. Клюб. Голосування за бюджетом заповіли: ХД. НПР. Представник ЗЛН. пос. Звєжинський заповів, що його клюб здержиться від голосування. Клюб ББ не складав ніякої заяви.

По тих заявах приступили до голосування. Зголошене було внесення пос. *Целевича* на відкинення бюдж. преліміраря і скарб. закона. Маршалок Дашинський зарядив так голосування, що візвав послів, які були проти цього внесення, встати з місць. Проти внесення голосували: ББ, ХД і Визволене. Тоді маршалок заявив, що внесення відкинено більшістю голосів, потім бюдж. преліміяр і скарб. закон приняли в III. читанні.

—o—

Сенат.

Дня 13. січня відбудеться засідання сенату. На денному порядку справа вибору чотирьох членів держ. трибуналу, справоздання адм. комісії про наглe внесення сенаторів *Українського Клюбу в справі трагічних подій в Батятичах* (пов. Жовква) та неактуальне вже розглянення соймових внесення про відложення обовязуючої сили розпорядку президента держави про устрій загальних судів.

—o—

Всі школи зачинені.

Кураторія шкільної львівської округи видала зарядження до всіх научних заведень і нар. шкіл, у якім повідомляє, що з причини морозів зачиняє всі гімназії, семінарії та народні школи до часу аж температура виноситиме 18 степ. Ц. Того дня треба добре отопити шкільні салі, а науку зачати щойно на другий день після піднесення температури. Рівночасно кураторія пригадує обіжник мін-ства віроісповідань і освіти з 30. січня 1922 ч. 115/22 Г., на основі якого дирекції шкіл і учителі можуть оправдувати неприсутність учеників у школі підчас морозу, головно при температурі 20 ст. Ц. Коли школа не може отопити клас до + 10 степ. Ц., може замкнути поодинокі класи або й цілу школу.

—o—

Приділ отоплення між населення Львова.

Управа м. Львова інтервенювала в дирекції краківських залізниць і дирекції копальні вугля в Явожні, щоби якнайскорше відтранспортували належне для Львова вугілля. І вже прийшло до Львова 30 ваґонів вугля для заповідацій, заведення, а 47 для приватних фірм. Значну часть вугля звезли до дільницевих складів, де можна купувати лише по 100 кґ. на особу. Маґістрат визначив максимальні детайлічні ціни: 100 кґ. вугля з доставою до дому 8.20 зол., 100 кґ. дров з доставою додому 7.20 зол. Хто нарушить ці ціни буде караний карою до 200 зол. або арештом до 14 днів. Власник складу, що не вивісить цінника, буде караний гривною до 10 тис. зол. агл. арештом до 3 місяців.

—o—

Частинне урухомлення залізниць.

На терені львівської дирекції залізниць піднято частинно залізн. рух на шляхах: Львів-Станиславів, Львів-Рава Руська, Львів-Підгайці (денний рух поїздів), Львів-Яворів (веч. рух), Львів-Краків. Шлях до Стрия покищо замкнений. Дня 14. лютого будуть мабуть курсувати поїзди до Стрия. Дня 13. лютого відновлено рух поїздів на терені станиславівської дирекції. Румунські залізниці відновили теж перерваний на кілька днів зал. рух.

—o—

За зліквідування угляної кризи на Гор. Шлеську.

Дня 12. лютого в будинку шлеського воєвідства в Катовицях відбулася конференція представників проф. союзів і роботодавців під проводом воєводи Гражинського, в присутности предсідника спец. комісії для розглянення положення в угляній промислі дир. Ястшембського. Воєвода апелював до доброї волі обох сторін. Дир. Ястшембський зясував вислід праць спец. комісії. Праці ці потревають яких два тижні. Безпосередні переговори представників союзу праці та роботодавців зачнуться 13. лютого.

—o—

Договір між Ватиканом і італ. державою.

Дня 11. лютого в Лятеранській палаті підписано договір між Ватиканом і італ. державою. В договорі м. і. є такі точки: 1) італійський король признає суверенність папи; 2) папа заявляє, що не зрікається своєї світської власти на території дaнньої перк. держави, але оставляє виконання своїх суверенних прав італійському королеві. Акт підписали золотим пером, яке жертвував папа. Після підписання акту кард. Ґаспарі вручив це перо Мусолінієму, як особистий дар папи.

—o—

Замах на президента Мексику.

„Юнайтед Прес" повідомляє, що на поїзд, яким їхав президент Мексику, революціонери виконали замах. У замаху брало участь 10 жінок. Підчас слідства на місці найшли трупа одного мущини; він згинув підчас вибуху. Він належав до змовників. Біля вбитого лежали вязки реліґ. пропаґандових друків. Час. „Універсаль" повідомляє, що наслідком експльозії згинув механік поїзду і кількох подорожніх.

На господарські теми.

Експорт худоби і свиней.

Варшава, 9. лютого 1929.

В сьогорічнім першім числі „Господарсько-кооперативного Часопису" я обговорив докладніше справу утворення синдикату експортерів худоби та безрог у Варшаві. Цей синдикат утворено за почином державного експортового інституту при кінці мин. року. З огляду на склад членів, дотеперішніх експортерів, характер цього синдикату майже зовсім купецький. Закладовий капітал синдикату виносить тільки 150.000 зол. Для представників рільничих організацій, себто продуцентів худоби і безрог, синдикат залишив тільки 10 проц. уділу в закладовім капіталі. Задля цього хліборобська корпорація і кооперація не мали до цього синдикату багато довіря. Небезпека для продуцентів худоби і безрог (отже передовсім для малоземельного селянства) зросла з утворенням цього синдикату ще більше тому, що уряд маючи на увазі інтерес торговельного біляису забезпечив для цього синдикату дуже значні кредити і такі митні пільги (при рівночаснім підвищенні мита на вивіз худоби і безрог), що цей купецький синдикат став монополістом в експорті худоби і безрог. В соймі зголошено внесок в цього приводу і цей внесок був предметом нарад на останньому засіданні Земельної Комісії, яке під проводом її голови, посла *Луцького*, відбулося в четвер 7. ц. м.

По всесторонньому освітленні справи, комісія одноголосно ухвалила в справі цього синдикату такий внесок на сойм:

„Сойм взиває уряд, щоби старався постепенно перетворити нинішний купецький синдикат експортерів худоби і безрог на синдикат продуцентів; заки це станеться, уряд повинен забезпечити в управі і Надзірній Раді синдикату відповідне представництво рільничим організаціям; обовязком уряду є подбати, щоби синдикат приняв усі рільничі і рільничо-кооперативні організації, які зголосяться в члени синдикату; уряд має подбати, щоби в своїй торговельній політиці синдикат мав у рівній мірі на увазі також інтереси продуцентів худоби і безрог". Останній уступ ухвали треба розуміти так, що уряд наділить кредитом та митними пільгами оцей синдикат тільки тоді, коли він на підставі окремої умови піддасться контролі не тільки правительственного комісаря, але й представників рільничого світа.

Така ухвала земельної комісії є компромісом між баданнями рільничих кол і прикрою дійсністю в торговлі і експорті худобою та безрогами. З огляду на те, що монополістичний характер синдикату напевно удержиться, вже в найближчій будуччині будуть примушені застановитися над цею справою, так дуже важною для наших селян і для нашої кооперації, також українські господарські організації.

Остап Луцький.

НОВИНКИ

— **Політичні вязні.** Тому, що тюремна управа відібрала деяким політичним вязням частину управнень, українські політичні вязні на знак протесту проголосили були на днях одноденну голодівку і її перевели. До тюремної управи поставили вони ряд домагань, як напр., щоби не держано їх у келіях разом із засудженими вже комуністами, бо ці їм дуже докучають, щоби дозволено всі українські часописи і брошури, які проходять цензуру в Польщі, приспішування слідства, яке звичайно проволікається, дальше приганяння харчів, деякої свободи в переході з келії до келії, і т. п. В тій справі інтервенював в понеділок дня 4-го ц. м. з рамени Української Парляментарної Репрезентації посол Іван Ліщинський і відбув нараду зі суддею п. Ояком і начальником тюрми п. Міяевським. Посол Ліщинський просидів між вязнями більш 2 і пів годин.

— **Вугіль для Львова застряг в дорозі.** З дирекції міських апровізаційних заведень повідомляють, що більший транспорт вугілля для Львова, який є в дорозі, застряг у снігу біля Перемишля. Сніг усувають робітничі відділи та військо, тому вугілля приїде до Львова з опізненням.

— **Рідкий вид.** Рідкий вид маємо нині з вікон нашої редакції. Будний день, а на базарі, на Ринку, майже порожня площа, мов у свято. Завзятущі перекупки, що видержали не один мороз, таки рішили, що краще не рискувати частинами свого тіла, які легко відморозити. На базарі лишилось тільки кілька булочників і молочарок.

— **Вислід лещетарських змагань у Закопанім.** Щойно тепер відомі остаточні осяги в лещетарських міжнародніх змаганнях у Закопанім. Прогнози поставлені польською пресою в перших двох днях були передучасні. Норвежці, що дали випередити себе у бігу на віддаль, здобули таки мистецтво Польщі за 1929 р. Мистцем проголошений Вініяренґен, що мав найкращі вислідн у складанім бігу. Також у скоках норвежці не мали суперників. Перше місце здобув у них норвежець Рууд.

— **Спорт чи безглуздя?** У Варшаві в неділю найшлося 12 спортовців, які підчас морозу 30 степ. плавали навипередки у Віслі у полонці вирубаній у леді на просторі 30 м. Змаганням приглядався невеличкий гурток осіб; імовірно були це довжники, які ждали, аж віритель не вийде з води живим.

— **Україніка.** У литовськім тижневику „Пшеґльонд Віленьскі", що виходить у Вильні в польській мові, поміщена в ч. 1. з 6. січня ц. р. більша стаття В. Липинського п. з. „Про гетьманський уряд і кравву ідею на Україні". Ця стаття є відповідю ґазеті „Мисьль Неподлеґла", яка писала, що гетьмана Скоропадського Україна обходила дуже мало або й нічого.

— **Український тиждень в Москві.** З Москви повідомляють рижську пресу, що союз робітників пера СРСР організує там т. зв. „Український тиждень", на який запрошують українських письменників. Чужа преса додає до цього факту пояснення, що метою таких відвідин є маніфестація єдности письменників СРСР, з огляду на деякі заяви українських письменників, що вони схиляються більше до західньої культури, ніж до московської.

— **Дітей запрягали в плуг.** Процес над виховачами у поправчім домі у Студзенцу доходить до кінця. Свідки одноголосно потверджують, що вчителі та адміністрація катували дітей. Один із свідків, що в молодих роках провів кілька літ у цьому захисті, оповідав, що садівник Нудовський запрягав по 4-ох хлопців у плуг і орав ними. Коли діти падали від виснаження, тоді били їх кнутом. Характеристичне явище, що одного з виховачів, Ґрохаля, не хотів боронити на суді ніодин адвокат.

— **Ріжні вістки.** Мексиканський президент затвердив присуд смерти Тораля за вбивство Обреґона. — У Будапешті панує надалі грипа; від 1-го лютого перевезли до шпиталя 600 недужих, з яких 7 померло. — Другий син англ. короля виїзджає в Японію, щоби передати мікадові ордер підвязки. — На Борнео відкрили поклади раду; туди виїде голяндська урядова комісія. — Радянський союз воздухоплавства вибудує воздухоплав для мандрівок під бігун. — У Берліні відкрили потайний клюб кокаїністів, що займають партер і 1-ий поверх; поліція застала 40 членів очманілих наркотиком. — Один анґлійський тижневик розписав анкету на питання: „Які прикмети ціните найбільше у своеї жінки?". На 17.324 відповідей, 16.112 відповіло „прикмети доброї господині". — Загорівся китайський корабель „Фуків"; з 49 осіб, одні згоріли, одні потонули.

— **Міжнародній університет для політичних студій.** Проф. Барані з Упсалі, лавреат Нобля з 1915 р. подає в останнім числі франц. журналу „Нова Европа" проект, щоби утворити міжнародній університет, де студіювали би політичні діячі, дипльомати, професори права та соціольоґії. Такий університет мав би бути допомогою для Ліґи Націй, яка потрібує людей, вихованих у міжнародній атмосфері, де можна би розглядати обєктивно проблеми співжиття народів. Виховання в рідних університетах ніколи не в силі дати обєктивного розуміння історії. Політик, каже проф. Барані, мусить знати всесвітню історію в такій перспективі, щоби міг оцінювати дані для розвитку свого народу зі загального становища. У такім міжнароднім університеті могли би доповнювати свою освіту члени урядів, парляментів і міністерств.

— **Цінний винахід.** Військовий Мондсен з Ню Йорку демонстрував перед комісією морських знавців винайдений ним апарат, що дає змогу залозі тонучої підводної лодки покинути її і знятись на поверхню води. Цей апарат є родом маски, що закриває все обличча, а одночасно плавником.

— **Неморальний 16-літній автор.** Написав колись 16-літній ґімназист праської ґімназії Оскар Кравз сатиричну шкільну епопею п. з. „Маєра-

Свято Духовної Семинарії.

Промова о. ректора д-ра Йосифа Сліпого при посвяченні молитвенниці.

(Продовження.)

В невсипущій роботі людини головна вага спочиває на чистім серці, правих замірах, на горячій любови, яка помагає побороти трудноші і поконати зло. Зразком тут *Серце Христове*. Два трикутники рож представляють світ добра і зла. В обсязі ділання любови зло тратить свою їдь як злющі рожі бліднуть під діланням серця. Се страшна боротьба між добром і злом, в яку втягнений священик цілим своїм єством. Палке і горіюче любовю серце терпить і страждає від терниии. Чувство смутку ізза невдяки й невірности віє з нього. Одначе за терновим вінцем царює любов Бога і чистий намір над здавленим егоїзмом і світською радістю. Христове серце в такім унятті се найглибший символ, який змалював мистець.

Відгомоном боротьби царства Божого і царства тьми є притча *про сівача*. Сильна віра і спокійна певність пробиваються з його лиця, коли кидає зерно — Христову науку в серця вірних. Мистець нарочно не змалював ріллі, щоби тло зробити більше абстрактним. За сівачем диявол засіває кукіль, який по краях творить псевдогармонію. Мимо старань і зусиль зло втискається і в найкращі діла. Лишіть кукіль аж до Страшного Суду, щоби вириваючи його не вирвали ви і пшеничних колосків — пригадується заява Христа до терпеливости і витревалости у боротьбі зі злом.

У тій боротьбі находить чоловік опору в ласці Христа — „Аз есьм *лоза істинная*". Відлучені від Христа не можемо нічого доброго зробити. *Грозно*, як вказує на се вплетений в виноградину хрест, перемінюється в евхаристійну кров і гасить спрагу жаждущої душі, що рветься до небесних висот. Високолетні дві птиці, що кормляться виноградом, се образ тих душ, як знова крілики представляють байдужні, по земськи думаючі і вдоволені собою одиниці. Кріслата виноградина в прегарних колірах це дійсно приманююча картина.

Ласці Божій відповідає з боку чоловіка самопожертвування. Його символом *пелікан* — до глибини душі зворушуюча сцена... Роздираючи свою грудь пелікан оживлює повбивані писклята своєю кровю. На старих образах він звив своє гніздо на хресті. Наш мистець умістив його на семираменнім дереві життя, що є символом хреста, через що малюнок набрав природної сили і злився в одну органічну, проймаючу цілість. Як пелікан свої молоді, так Христос оживив рід людський своєю кровю. Ще друга гадка криється в тім символі. За крилатим пеліканом представлено сім сфер, себто всесвіт. Ніяке творче діло не довершиться в світі без саможертви, не довершить його і священик.

Над входом *розцвитий хрест*. У його стіп виростають прегарні квіти, що вються ритмічно над дверми. Зпід хреста випливають чотири джерела, райські ріки: Физон, Гигон, Тигр і Евфрат. Цілюща вода се наука про хрест, яка заспокоює жаждущі душі во віки. Прегарні, стрункі олені є образом тих спрагнених душ.

По середині молитвенниці домінують два українські евхарист. символи. З дивним серіозним і терпеливим виглядом лиця сидить Христос на престолі, застеленім полтавським, квітистим килимом, а вому з ребра виростає *виноградина*, яка веться через хрест. Обильні грозна звисають над престолом, а Христос витискає з них в чашу вино — свою Кров. Тіло подібне до пшеничного хліба. Уваги гідне, що як у всіх інших символах дійсність криється за ними, то тут навпаки, в незглибимий спосіб через хресну смерть ховається дійсність за містичні види хліба і вина і стає ангельським кормом душі.

На противній стіні представлений молодий *Христос в чаші*. Він повний радости, окружений шестикрилими серафимами, благословить обома руками. Се евхаристія як джерело душевної втіхи, погідности і благословення.

Побіч змальоване *видіння св. Івана Євангелиста*, що бачив через відчинені двері небес замкнену 7-ма печатьми *книгу*, якої ніхто не міг отворити. Довкола четверо звірят. Одно подібне до чоловіка, друге до вола, третє до льва, а четверте до вірла. Вони символізують Євангелистів або після деяких теольоґів самого Христа, що при народженні являється як чоловік, при смерти як жертвенний віл, при воскресенні як лев, а при вознесенні як орел. Сім свічників горить перед престолом. Священик, наслідуючи Христа, має отвирати наукою і цілим своїм життям книгу мудрости Божого обявлення, яку мистець представив як семинарське Євангеліє в розкішній оправі XVII. стол.

(Докінчення буде.)

да", взявши за зразок поважний стиль Гомера. Минуло багато літ і автор став професором фільософії у нім. університеті в Празі. Тепер дирекція поліції в Грацу заборонила поширювати його поему між читачами, що мають менше як 18 літ, з огляду на моральне добро молоді. Коли один з представників празької преси звернувся до проф. Крааза зі запитом, що це за його молодечий твір, цей відповів: „Прилюдна мораль зробила імовірно за останніх 40 літ, від коли вийшла моя книжка, величезний поступ, бо нині можуть ледви 18-літні особи читати те, що я написав, маючи 16 літ".

— **Небуденний випадок.** У німецькім містечку Лянгшайд святкував коршмар Фогель з жінкою своє золоте весілля. Їх добрі сусіди хотіли зробити їм несподіванку і запросили орхестру пожежної сторожі під їх вікна. Ювилятка старушка схвильована нежданими згуками вмерла від удару серця, а її муж з розпуки помер день після неї.

— **Світове кіно.** Празький кінотеатр „Олімпік" дає тепер фільму ВУФКУ п. з. „Герої свободи" (Тарас Трясило). — Чергова фільма Мері Пікфорд „Кокетка" вийде в двох виданнях: німа і згукова. — Московське кіно підготовляє фільму на підставі повісти А. Барбюса „Марево, яке не вертається". — Паризький комітет прочанок до Риму підготовляє організацію фільми „Відвідини у Ватикані", на якій можна би бачити папу. — У Берліні ставитимуть фільму на підставі повісти Достоєвського „Ідіот" з Марією Орською.

— **Заходом Союза Українок** відбудеться в пятницю 15. II. год. 5-та попол. відчит д-ра Маркіяна Дзеровича під заг. П р о в і д м о л о д ж е н н я. Вступ для шкільної молоді заборонений. Проситься о участь. 1448 1-2

15 ц. м. здержуємо висилку нашого часопису всім Вп. Передплатникам, що залягають з передплатою.

З судової салі.

За мілінові ошуканства*).

Сензаційний процес, де головним обвинуваченим є д-р Кольнік і товариші набирає щораз більше розголосу та притягає на салю розправи дуже багато людей, головно представників економічного і фінансового світа. Розправа протягнеться ще біля трьох тижнів. Переслухані свідки, урядовці в Банку Взаїмного Кредиту та з інших банків обтяжують своїми зізнаннями головно обв. Кольніка.

Св. *Степан Мінський*, касієр і прокурент Банку Вз. Кредиту, признається, що не розумів „каблевого інтересу", який розвинув обв. д-р Кольнік, і просив його, щоби свідкові виснив справу. Але на всі питання свідок дістав відповідь, що в Ню Йорку є покриття. Свої спостереження оповідав прокурентові Фенцові, але цей не звертав на них особливої уваги. Обв. Курцер виставляв асигнати, але свідок не діставав грошей до каси. З оповідання інших людей знає, що обв. Кольнік ділився з обв. Курцером провізією. Про фікційні конта свідок нічого не знав. Централя у Кракові мабуть знала про „каблевий інтерес" і була невдоволена.

Св. *Беньковський*, бувший прокурент Банку Вз. Кр. зізнає, що з початку провадив біржево-девізовий відділ. Опісля прийшов йому до помочі обв. д-р Кольнік, але вже по кількох тижнях обв. Кольнік підписував кореспонденцію. Свідок інтервеніював тому в директора Левицького, але пізніше залишив це. Дальше свідок заявив, що при переїзді через Краків, у серпні 1925 р., просив його обв. Кольнік повідомити центрального директора Гатія, що Банк Вз. Кр. у Львові вже не веде „каблевого інтересу". Досі зізнавали обвинувачені і свідки, що централю у Кракові повідомлено про це ще в лютім 1925 р. Це викликало сензацію і тому свідок Беньковський каже, що це могло бути ще в лютім, а не в серпні 1925 р.

Далі переслухано свідка д-ра *Фішера*, який завідує конкурсовою масою Б. Вз. Кр. Свідок зізнав, що лише 20 відсотків вірителів Б. Вз. Кр. заспокоєно досі з конкурсової маси. Дефіцит Б. Вз. Кр. виносить після акту обвинувачення аж 271.3777 зол. і 52 сот. Свідок не має надії, щоби вдалося стягнути довги „Мазаги" і вирівнати претенсії Банку Господарства Краєвого.

*) Гляди число 26. „Діла" з 5-го лютого.

Опісля св. *Олександер Васілевський*, головний книговодець Банку Вз. Кр. зізнав, що дійсно були фікційні конта, але він не знав на що вони. Централя у Кракові знала з білянсів про те, що філія Банку Вз. Кр. у Львові провадить „каблевий інтерес".

Дещо світла на ведення ризикових заплутаних інтересів обв. Кольніком кинули зізнання св. *д-ра Ю. Савчака*, емер. прокурента „Б. Г. Кр." Свідок купував від обв. Кольніка листові долярові перекази на Ню Йорк. Оборот листовими переказами зріс незвичайно в 1925 р. Це видалося свідкові підозрілим і тому він запитався обв. Кольніка, яке покриття мають ці „листові перекази" в Ню Йорку. На це дістав відповідь від обв. Кольніка, що Банк Вз. Кр. має акредитиви в Америці. Означе з хвилею заломання курсу золотого Банк Вз. Кр. не платив точно своїх зобовязань Банкові Г. Кр. і тому свідок зателеграфував до Ню Йорку і тоді довідався, що листові перекази Б. Вз. Кр. не мають в Америці ніякого покриття. Це припечатало упадок Б. Вз. Кр

Знову св. *Колловський*, дир. „Банку Польської Землі" обтяжує дуже своїми зізнаннями обв. Кольніка. Заявляє, що обв. Кольніка усунено з цего банку ізза його неправильних маніпуляцій акціями фірми „Цегельський" і „Польська Нафта". Велику сензацію викликав свідок своїми зізнаннями про те, що він сам старався дістати посаду в Банку Вз. Кред. лише тому, щоб освідомити обв. дир. Левицького про неправильні маніпуляції обв. д-ра Кольніка. Але обв. дир. Левицький заявив, що не пригадує собі, щоби свідок перестерігав його перед неправильним поступованням обв. Кольніка. Каже, що обв. Кольнік дуже прихильно висловлювався про свідка і не противився, щоби свідка заангажувати до Банку Вз. Кредиту.

Про дальший хід розправи подамо в слідуючих числах „Діла".

Літературний куток.

У Празі помер відомий німецький лірик Гуґо Салюс у 62 р. життя. Його перші поезії появились 30 літ тому і він був одним із тих „модерних" і „реалістів", що шукали в формі та сюжетах зовсім нових акордів і océнків, хоча би вони робили подекуди враження дивоглядне, чудернацьке. Салюс не зривав при цьому з класичною формою різьбленої строфи і з мельодійністю вірша, на яку був незвичайно вразливий. Він належав до поетів буденних, безпосередніх вражінь і хотів доказати, що ці зовсім „прозаічні" враження можна також перетворити у лірику. Великоміське життя і поезія на лоні природи поза містом — ось два бігуни, довкола яких кружляла його уява. Одною з перших його збірок була „Ліричні статуетки", а першим великим його успіхом була збірка поезій „Подружа весна". За ними пішли „Весільний хоровід", „Живво", „Чистий згук", „Квітна чаша", „Книга розваги для бездітних". Салюс видав і неодну збірку новель „Новелі лірика", „Жіночка з моря", „Зеркало", „Історії, над якими можна думати", „Блакитне вікно", „Красуня Варвара", „Пудерничка", а також драматичні твори „Римська комедія", „Сузанна в купелі". Сотні поезій розкидав він від літ по журналах. Був одним із найпалкіших співробітників славного сатиричного „Сімпліціссімуса" і „Юґенд". Салюс був з професії жіночим лікарем і вся його творчість мала багато ніжної жіночости та переливів пташиної бадьорости та безжурности. „Співаю як пташка та гиллі" — було його гаслом. Великий звеличник Моцарта і взагалі музики, належав він у німецькій поезії до тих, що за почином Лілієнкрона і за прикладом Демеля пробували зблизити поезію до вимог нової музики. Не в одному напрямку нагадував він у чистій лірниці Р. М. Рільного.

Відозви й комунікати.

Заклик до всіх кредитових кооператив.

Маючи на меті перевірити дотеперішній стан всіх наших кредитових кооператив, без огляду на те, чи вони вже є членами Центрального Кооперативного Банку „Краєвого Союза Кредитового", як також негайно приступити до поширення і управильнення організації союзних кредитових кооператив по думці вказівок анкетного комітету та удержувати постійну статистику тих кооператив, Дирекція Центрального Кооперативного Банку звертається отсим зарує з закликом до всіх кредитових кооператив, які досі не предложили ще с в о ї х р а х у н к о в и х з а м к н е н ь з с и р и м и б і л я н с а м и за 1928 р., щоби їх надіслали найдальше д о к і н ц я л ю т о г о ц. р. на адресу: Центральний Кооперативний Банк у Львові, Ринок ч. 10. I. пов.

До боротьби з алькоголізмом і пиянством.

Український Народе! Підписані центральні, культурно-освітні, економічні та гуманітарні установи звертаються отсим до Тебе в дуже важній справі. — Чи не бачиш, як паношиться пиянство між усіми верствами нашого громадянства й нищить родинне життя, основу суспільности? — Чи не бачиш, як тисячі наших братів і сестер через пиянство попадають у розпуку й недолю? — Чи не чуєш щодня про злочини, душогубства, розбої та крадіжі, що їх допускаються старі й молоді на підпитку? — Чи не знаєш, що батьки-пяниці приводять на світ тупоумних дітей, ідіотів, епілептиків та сухітників, або з вродженим нахилом до злочинства? — Чи не бачиш, якого страшного національного злочину допускаються всі верстви нашого громадянства, без ріжниці стану й полу, видаючи більше **пів міліярда золотих** на алькоголь і тютюн тоді, коли в цілому краю панує безробіття й недостаток, а наші культурні, освітні, економічні й гуманітарні установи нидіють із недостачі матеріяльних засобів?

Український Народе! Слушний іде час, схаменутись та глянути в вічі сумній дійсности. Треба вже раз пізнати цю невмолиму правду, що сила одиниці й народу лежить у тверезости, що коли хочемо діждатися кращого завтра, то мусимо виповісти безпощадну боротьбу алькогольним напиткам і їх розсадникам, себ-то коршмам.

В тій ціли проголошуємо цьогорічний місяць лютий місяцем боротьби з алькоголем і коршмами.

Нехай кожний зачне в цьогорічному місяці лютому від самого себе. Зречімся вживати цієї страшної отруї і перестаньмо до неї других силувати! Відвикаймо від поганих і згубних пияцьких звичок!

Виховуймо нашу молодь, квіт нашого народу, в повній повздержливости від алькоголю! Вчімся заступати шкідливі алькогольні напитки нешкідливими без алькоголю! Нехай у кожній громаді відбудеться плебісцит проти коршми!

Не відкривайте при Ваших кооперативах „дрібної продажі пляшкового пива", яке нарівні з горівкою є отруєю та спричинником деморалізації!

Нехай не буде в нас ні одної читальні, „Лугу", „Сокола", брацтва, Кружка „Рідної Школи" чи якого небудь іншого культурно-освітнього товариства, яке не відбуло би в місяці лютому бодай одних сходин, присвячених боротьбі з алькоголізмом! Нехай не буде в краю ні одної Філії „Просвіти", яка не причинилась би до скликання протиалькогольного віча!

Вступаймо масово в члени Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження" і засновуймо в кожній громаді його кружки та філії, в яких згуртувались би всі громадяни й громадянки, що словом і добрим прикладом хочуть ширити тверезість!

Не словом, а ділом докажім, що ми — живий, великий народ, який хоче кращого Завтра й уміє до нього змагати!

Про всі заходи й успіхи в боротьбі проти алькоголю просимо сповістити Редакцію журналу „Ми Молоді", органу українського протиалькогольного руху в Рогатині.

Львів-Рогатин, 1. лютого 1929.

За Головний Виділ Товариства „Просвіта": Д-р Іван Брик, Василь Мудрий. — За Головну Управу Товариства „Рідна Школа": Ілля Кокоруда, Теодор Мартинець. — За Головний Виділ Товариства „Учительська Громада": Антін Крушельницький, о. Микола Галянт. — За „Взаїмну Поміч Українських Учителів": Михайло Таранько, Андрій Зелений. — За „Українське Товариство Допомоги Інвалідам": Д. Паліїв, Мартинець. — За Старшину „Сокола-Батька": Стахій Стеблецький, Степан Корецький. — За Редакцію часопису „Вісти з Лугу": Д-р Дашкевич, Мамчаківна. — За Товариство „Ощадність": Д-р Кость Левицький, Омелян Саєвич. — За Товариство „Сільський Господар": інж. Юліян Павликовський, інж. Евген Храплива. — За Виділ Товариства українських ремісників, пром. і купців „Зоря": С. Гевак, Василь Хомин. — За Виділ Товариства „Союз Українок": Мілена Рудницька, Д-р Софія Парфанович. — За Виділ „Українського Лікарського Товариства": Д-р Тит Бурачинський, Д-р Леонтій Максимонько. — За Виділ „Українського Лікарського Товариства": Д-р Маріян Панчишин, Василь Кушік. — За Виділ Товариства „Студентська Громада": Евген Пеленський, Володимир Калинович. — За Виділ Товариства „Медична Громада": Роман Кушнір, Роман Оренчук. — За Виділ Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження": Юліян Каменецький, Текля Мосорова. — За „Союз Протиалькогольних Гуртків Молоді": Д-р Микола Чайковський, Теодозій Ковальський.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.

Кооператива „Український Народній Театр ім. Тобілевича“ в Станиславові, Снятин, саля „Сокола“:
Четвер 14-го лютого, „Чар вальса“.
Пятниця 15-го лютого, „Ревія“.
Квитки раніше до набуття в „Народній Торговлі“. 1415 4—6

Акціонарі Акційної Спілки для будівельного промислу, давнійше Іван Левинський можуть підняти дивіденду по 2·25 зол. від акції за предложенням купону ч. 5. в Банку дисконтовім варшавськім, відділ у Львові при вул. 3 Мая ч. 14. почавши від 11. лютого. 1433 2—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Присилайте передплату!

АКЦІЙНА СПІЛКА ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОМИСЛУ

ДАВНІЙШЕ ІВАН ЛЕВИНСЬКИЙ

У ЛЬВОВІ.

Рахунок білянсу з дня 31. грудня 1928 року.

АКТИВА

1. Довжники	зл. 2.239,02	
2. „ в доларах амер.	„ 117.177,25	
3. Довжники у франк. швайц.	„ 792,43	120.208,70 зл.
4. Рижеси	„ 2.500,00	
5. „ у франк. швайц.	„ 3.439,00	5.939,00 „
6. Вартісні папери		1.857,00 „
7. Нерухомости		88.798,59 „
8. Уладження машинове і інвентар		13.224,00 „
9. Уділи в чужих предприємствах		,01 „
		230.027,30 зл.

ПАССИВА

1. Акційний капітал		100.000,00 зл
2. Резервовий фонд		21.945,56 „
3. Фонд спеціяльної резерви		1.100,00 „
4. Еквівалент проданих ґрунтів		49.702,69 „
5. Вірителі	зл. 347,11	
6. „ в дол. амер.	„ 20.853,81	21.200,92 „
7. Непіднята дивіденда за р. 1927		21,00 „
8. Зиск: за р. 1928	„ 34.427,49	
остало ся з року 1927	„ 1.629,64	36.057,13 „
		230.027,30 зл.

Рахунок страт і зисків.

СТРАТИ

1. Торговельні кошта		8.761,16 зл.
2. Податки	зл. 4.557,79	
меньше перенесення з податкової резерви	„ 3.760,46	797,33 „
3. Ріжниці на курсах		37,94 „
4. Зиск: за р. 1928	„ 34.427,49	
остался з року 1927	„ 1.629,64	36.057,13 „
		45.153,56 зл.

ЗИСКИ

1. Перенесення зиску з року 1927	1.629,64 зл.
2. Доходи з найму фабрики	32.621,50 „
3. Доходи з найму ґрунту	938,60 „
4. Відсотки	9.963,82 „
	45.153,56 зл.

VII. Звичайні Загальні Збори, які відбулися дня 7. лютого 1929 р. затвердили сей білянс а також рахунок страт і зисків.

За Управляючу Раду:

Людвик Желенскі в. р. 1444 **Ґустав Вайнтрауб в. р.**

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий.

Рчдає Видавнича Спілка „Діло“.

В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.